Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti
tarafından finanse edilmektedir.

Kadın Kooperatifleri ve Belediyeler Arasında İşbirliği için Yöntemler ve İlkeler Kitapçığı

Kadın Kooperatifleri ve Belediyeler Arasında İşbirliği için Yöntemler ve İlkeler Kitapçığı

Bu yayının tüm hakları Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı'na aittir,
ve izni alınmaksızın basılamaz, çoğaltılamaz.

Şehit Muhtar Mahallesi Bekar Sokak No:17
34437 Beyoğlu /İSTANBUL

Telefon: 0232 292 26 72
E-posta: kedv @ kedv.org.tr

Bu yayın Avrupa Birliği'nin yardımıyla hazırlanmıştır.Bu yayının içeriğinden yalnızca Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı sorumlu olup,herhangi bir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz.

İçindekiler

Giriş 6

Kadın Kooperatifleri ile Belediyelerin İşbiriliği Kurması Neden Önemli? 8

Dünyada Nasıl İşbirlikleri Yapılıyor? 9

Türkiye'de Nasıl İşbirliği Yapılabilir? 9

Kadın Kooperatifi - Belediye İşbirliğinde Yaşanan Zorluklar 10

Nasıl Daha Etkin, İlkeli ve Kurumsal İşbirlikleri Yapılabilir? 11

KEDV'in Kadınların Yerel Yönetim süreçlerine Katılımı için Program Önerileri 13

Kadın ve Çocuk Merkezleri (KÇM) 14

Yerel Bütçe Sürecine Kadınların Katılımı 15

Risk Haritası ve Afete Hazırlık Eylem Planı 15

Dirençli Mahalle Programı 16

Yaşlılar için Yerinde Bakım Programı 16

Ekler 17

Ek 1- Belediye yönetimlerine katılım ve işbirliğine yönelik yasal dayanaklar 18

Ek2: Bakanlıklar tarafından imzalanan üçlü protokol 20

Ek3: Örnek protokol 26

Ek 4- KEDV-Belediye Örnek Protokol 29

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV) olarak 1986 yılından bu yana, yoksulluk ve eşitsizliklerin olmadığı bir toplum yaratmaya katkıda bulunmak amacıyla dar gelirli kadınların yerel kalkınmadaki liderliklerini güçlendirmek için çalışıyoruz. Türkiye'de öncülüğünü yaptığımız kadın kooperatifleri hareketinin kalkınmanın çeşitli alanlarında başarılı örnekler yaratmasını ve politika oluşturma süreçlerine katılımını sağlamak adına yerel yönetimlerle kurulan işbirliklerini destekliyoruz.

Belediyelerle kadınların işbirliği, kaliteli kentsel hizmetler ve yönetişim modelleri geliştirmek için önemli avantajlar sağlar.

• Gerçek ihtiyaç sahipleri olmaları nedeniyle kadınlar; sorunlar, ihtiyaçlar ve öncelikler hakkında en doğru bilgiye sahiplerdir. Mahallelerdeki iletişim ve dayanışma ağlarının temelini oluştururlar. Bu nedenle de gerçekten ihtiyaca cevap veren çözümler geliştirme ve mahalleli ile yerel yönetimler arasında etkileşimi sağlama konusunda önemli bir potansiyel taşırlar.

• Kadınlar, sağlıktan bakıma, geçimden eğitime kadar pek çok konuda yaşadıkları mahallelerde karşılaştıkları sorunların çözümünde önemli roller üstlenir. Belediyeler ile inşa edecekleri yeni işbirliği modelleri ile kadınlar, hem mahalle bazında yerinden çözümü kolaylaştırır, hem de istihdam olanaklarını artırır.

Kadınların yerel düzeyde kararlara katılımını ve kendilerini doğrudan ilgilendiren konularda belirleyiciliğini arttırmaya yönelik geliştirdiğimiz projelerden biri de Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin finansal desteği ile yürüttüğümüz "Toplum Temelli Yerel Kadın Kuruluşların Katılım ve Savunuculuk Kapasitelerini Güçlendirme Projesi". 2018-2021 Yılları arasında 32 ay süre ile Balıkesir, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul ve İzmir illerinde uygulanan bu proje ile Türkiye'de kadınların, tabanda örgütlenen toplum temelli yerel kuruluşların savunuculuk kapasitelerinin ve temsil gücünün arttırılması yoluyla yerel yönetimlerin politika oluşturma süreçlerine katılımının ve etkisinin güçlendirilmesini hedefledik. Bu amaçla, belediyelerin stratejik plan ve yerel eşitlik eylem planları hazırlama süreçlerine katılım sağlandı, kapasite geliştirme eğitimleri ve atölyeler gerçekleştirildi, araştırma faaliyetleri ve çok paydaşlı toplantılar aracılığıyla mevcut duruma yönelik tespitler ve öneriler geliştirildi. Yürütülen çalışmaların sonucunda kadınların, yerel yönetim süreçlerine katılımı ve sivil toplum kuruluşlarının belediye işbirliklerine rehberlik edecek çeşitli kaynak dokümanların olduğu ancak toplum temelli kadın kuruluşu olma niteliği gösteren kadın kooperatiflerinin, belediyelerle birlikte yürüttükleri çalışmaların yöntem ve ilkelerinin tanımlanmasına ihtiyaç duyulduğu ortaya çıktı.

Bu kitapçık ile mevcut işbirliklerinin kurumsallaşması, yerel kalkınmada kadın kooperatiflerinin yerinin tanımlanması ve kamusal hizmetlerin kadın kooperatifleri aracılığı ile yaygınlaştığı modellerin geliştirilmesi için mevcut durumu değerlendirerek kurulan ilişkilerin hem yerel yönetimleri hem de kadın kooperatiflerini güçlendirecek bir çerçevede ele alınmasına yönelik bir yol haritası oluşturmayı amaçlıyoruz.

Kadın Kooperatifleri ile Belediyelerin İşbirliği Kurması Neden Önemlidir?

Mahalli müşterek ihtiyaçlara cevap üretmekle sorumlu belediyelerin, bu amacını gerçekleştirmesi ancak farklı kesimlerin ihtiyaçlarını anlaması ve hizmetleri bu ihtiyaçlara yönelik planlaması ile mümkün olabilir. Bu ihtiyaçların tespitinde ve karşılanmasında, 2002'den bu yana kendi ihtiyaçları etrafında örgütlenen, hem sosyal hem de ekonomik bir yapıya sahip olan kadın kooperatiflerinin önemli bir rolü vardır.

Çünkü kadın kooperatifleri;

• Çoğunlukla gerçek ihtiyaç sahipleri tarafından kuruluyor. Sorunlar, ihtiyaçlar ve öncelikler hakkında birinci dereceden bilgiye sahip oldukları için ihtiyaca cevap veren çözümler geliştirme potansiyeli taşıyor.

• Kadınlar, yoksullar, çocuklar ve engelliler gibi gruplar için liderlik üstleniyor, bu gruplarla çalışmaları kolaylaştırıyor ve örgütlüyor, bu grupların mevcut hizmetlere erişimlerini artırıyor.

• Yerel düzeyde kalkınma için yenilikçi yaklaşımlar geliştirerek ortak çalışma modelleri sunuyor.

• Kadınların yaşamlarını etkileyen kararları etkileyebilmeleri için katılım fırsatı yaratıyor ve demokratik karar verme süreçlerinin geliştirilmesine katkıda bulunuyor.

• Ekonomik ve sosyal krizler karşısında kurdukları iletişim ağları ve üretim becerileriyle dayanışmayı güçlendirerek toplumsal direnci geliştiriyor.

Kadın Kooperatifleriyle kurulacak işbirlikleri Belediyeler için de önemli imkanlar sağlayabilir:

• Mahalle sorunları ve yoksulluk hakkında daha fazla bilgilenme

• Mahalle bazında veri tabanı, bilgi toplama ve iletişim için ağlar oluşturma

• Mahalleli olma bilincini ve aidiyetini yükseltme

• Hizmetleri ihtiyaca uygun planlama ve kalitesini artırma

• Kaynakları ve bütçeyi daha etkin kullanma

• Vatandaşın hizmete erişim engellerini giderme

• Sunduğu hizmetlerdeki başta kadınlar ve yoksullar açısından olmak üzere ayrımcılıkları ortadan kaldırma

• Yerel halkın ve özellikle kadınların karar sürecine katılımını sağlama

• Bilgi paylaşımı, katılım ve diyalog süreçlerini geliştirme

• Her düzeyde -mahalleden ulusal düzeye kadar- ortaklıklar geliştirme

Dünyada Nasıl İşbirlikleri Yapılıyor?

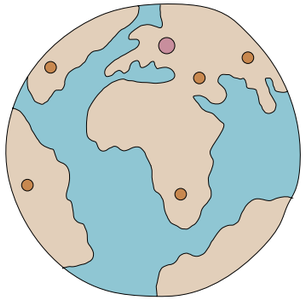

Birleşmiş Milletlerin tahminine göre, dünya genelinde neredeyse 1 milyar insan bir kooperatifin ortağı ya da bu kooperatiflerden yararlanıyor. Kooperatiflerde çalışan sayısı 12,6 milyon olsa da geniş tanımlı istihdam senaryosunda kooperatiflerin dolaylı ya da doğrudan istihdam ettiği kişi sayısının 280 milyona ulaştığı böylelikle küresel istihdamın yüzde 10'unu oluşturduğu tahmin ediliyor.[1]

Kadın kooperatifleri; Türkiye'de olduğu gibi dünyada da kadın istihdamının ve girişimciliğinin artırılması, yoksullukla mücadele, çocuklar, yaşlılar ve engellilere yönelik bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve etkinliğinin artırılması yönündeki hedefleri için büyük bir potansiyel taşıyor. Kooperatifçilik sektöründe en fazla gelişmeyi sağlayan ve sayıları hızla artan "Sosyal Kooperatifler", piyasa şartlarında çalışma imkânı bulamayan kadınlar, engelliler, yoksullar gibi grupların istihdamını sağlamak, sosyal hizmetleri yaygınlaştırmak ve ekonomik krizlerle başa çıkmak için etkili bir cevap oluşturuyor. Türkiye'de de Kadın kooperatifleri; tanımlanma şekilleri ve ürettikleri hizmetlerle, dünyada yaygınlaşan sosyal kooperatiflerin Türkiye'deki ilk örnekleridir.

Pek çok Avrupa ülkesinde çocuk bakım ve eğitim hizmetlerinden sorumlu merkezi ve yerel yönetimler, doğrudan hizmet vermek yerine, bu hizmetleri vermesi için aile girişimlerini ve kooperatifleri destekliyor. Örneğin İtalya'da belediyeler kooperatiflerden ihalesiz hizmet satın alabilmekteyken, Fransa'da işveren, sendika, aileler ve ilgili bakanlıkların katkılarını kapsayan finansal modeller geliştirmişler. Almanya'da yıllık işletme giderlerinin yaklaşık %90'ı yerel yönetimler tarafından kooperatifler veya derneklere nakit olarak ödenip, karşılığında verilen eğitim, kalitesi ve mali açıdan denetleniyor. İsveç'te de çoğunlukla kadınların kurduğu kooperatifler, kamu desteği ile okul öncesi çocuk bakım ve eğitim hizmetlerini yaygınlaştırıyor.

Türkiye'de Nasıl İşbirlikleri Yapılıyor?

Resmi olarak bir işbirliğinin nasıl yapılabildiğine bakarsak; belediyeler ile kadın kooperatiflerinin ya da kadın kooperatifleri gibi salt gelir amaçlı değil aynı zamanda sosyal bir girişim olarak kurulan kooperatiflerin belediyelerle ilişkisini düzenleyen özel bir yasal çerçeve yoktur. Ancak uygulamada bu kooperatiflerle olan işbirliği, hemşeri hukuku yani belediyelerin mahalli müşterek ihtiyaçlara cevap üretme sorumluluğuna ve belediye meclisine verilen protokol yapma yetkisine dayanılarak gerçekleştirilir.[2] Bu işbirliğine gösterilecek önemli bir dayanak da; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılmış olan kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesini hedefleyen protokoldür. [3]

Şimdiye kadar kooperatiflerin işletmesi için yer tahsisinden, bakım (erken çocukluk ve yerinde yaşlı bakımı) hizmetlerinin sağlanmasına kadar pek çok farklı alanda belediyeler ve kadın kooperatifleri ortak çalışma protokolleri imzalamış ve uygulamıştır.[4] Bu işbirliği kanalları haricinde belediyelerin kendi hizmet alımı prosedürlerine göre kadın kooperatiflerinden satın alma yapması da mümkündür.

1 https://ingev.org/raporlar/Sosyal_Dayanisma_Ekonomisi_icin_Guclu_Kooperatifcilik.pdf
2 Bkz.Ek1: Belediyelerin işbirliğine yönelik yasal dayanakları
3 Bkz.Ek2: Bakanlıklar tarafından imzalanan üçlü protokol
4 Bkz.Ek3: Örnek protokol

Kadın Kooperatifi-Belediye İşbirliğinde Yaşanan Zorluklar

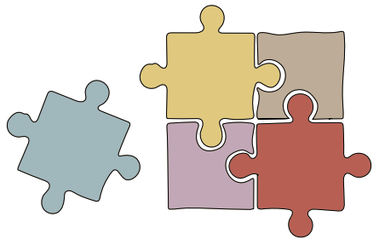

Kadın kooperatifleri ile işbirliği geliştirmek pek çok belediye ve kamu kurumunun programında ve uygulamalarında yer ediniyor. Bu uygulamalar sonucunda dersler çıkarılmasını sağlayacak deneyimler kazanıldı. Proje sürecinde yürütülen çalışmalar vesilesiyle kadın kooperatifleri ve belediyeler tarafından belirtilen zorluklar şu şekilde özetlenebilir:

• Belediyeler, kadın kooperatiflerinin kurulma sürecinde lojistik (eğitim, ekipman vb.) ve donanımsal destekte bulunuyor ancak sonrasındaki süreçte sürdürülebilir bir finansman modeli oluşturmada zorluk yaşanıyor.

• Belediye görevlilerinin kadın kooperatiflerinin iç işleyişine doğrudan müdahil olduğu ve gücünü tabandan almayan kooperatif örnekleri, belediyelerdeki kurum içi kadro değişimlerinden daha fazla etkileniyor.

• Kadın kooperatifleri, belediyeler tarafından ekonomik güçlenme projeleri olarak algılanıyor, örgütlü bir kadın grubu olarak görülmüyor ve yerelde politika üretim ve karar alma süreçlerine katılımları sınırlı bir şekilde sağlanıyor.

• Kooperatifler çoğu zaman, belediyelerin farklı alanlardaki faaliyetlerinden haberdar olamıyorlar, bilgi almak, belediyeye çalışmalarla ilgili bilgi vermek için rahatlıkla ulaşabilecekleri bir muhatap bulmakta zorlanıyorlar.

• Kooperatifler belediyelerle çoğu zaman eşit paydaş ilişkileri yürütmekte zorlanıyorlar; kadın kooperatifleri "talep eden" belediyeler "sağlayan" taraf olarak algılanıyor.

• İlk başta sürdürülebilir bir ekonomik model oluşturulmaması ve hizmetlerin ortak olarak planlanmaması sonucu; kadın kooperatiflerine verilen destek kamusal hizmetlerin yaygınlaşmasının sübvanse edilmesi olarak değil, kooperatifin varlığını sürdürmesine destek olunması olarak algılanıyor.

• Kadın kooperatifleri yerelde kendiliğinden örgütlü gruplar olarak değil belediye yönetimlerin projeleri olarak algılanabiliyor. Bu durumda belediyelerde gerçekleşen yönetim değişiklikleri kadın kooperatiflerini doğrudan etkileyebiliyor, bu kimi zaman faaliyetlerini durduracak nitelikte oluyor.

• Kadın kooperatifleri sosyal kooperatifler olarak çalışsa da resmi olarak bu şekilde tanımlanmadıkları için yarattıkları toplumsal faydalar yeterince öne çıkartılmıyor.

• Belediyelerin yerelde eşitlik ve kalkınmaya yönelik politika oluşturma amaçlı düzenlediği çalışmalara kadın kooperatifleri çağrılmıyor, kooperatifler kent konseyi vb. katılım mekanizmalarında yer alamıyor.

• Belediye ve kadın kooperatifi arasındaki ilişkiler kişisel olarak kuruluyor, kurumsallaşamıyor yönetim ya da yönetici değişimlerinde süreç kesintiye uğruyor

• Kurulan ilişkilerde belediye, kadın kooperatifinin kendi karar alma mekanizmalarını yok sayan, hiyerarşik bir ilişki kurabiliyor.

• Tüm kooperatifler, tüzel kişilik olarak ticari işletmeler olarak kabul edildiği ve sosyal amaçlı kurulan kooperatifler ile belediyeler arasındaki işbirliğini düzenleyen bir mevzuat olmadığı için; belediyeler her ne kadar STK'lar ile yaptıkları işbirliği yöntemlerini ve protokolleri kullansalar da özellikle mekan tahsislerinde Sayıştay denetimlerinde sıkıntı yaşıyorlar.

• Kadın kooperatiflerine özgü satın almalarda istisnalar bulunmadığı için kooperatifler, ihalelerde özel sektör ile rekabet etmekte zorlanıyor.

Nasıl daha etkin, ilkeli ve kurumsal işbirlikleri yapılabilir?

Kadın kooperatifleri ile belediyelerin ilişkilerine yönelik tespitlerden yola çıkarak geliştirilen önerilere bakarsak;

Mevcut kadın kooperatiflerinin çalışmalarının ve potansiyellerinin analizi:

Belediyelerin yeni kadın kooperatifi girişimleri başlatmadan önce kendi illeri/ilçelerinde bulunan mevcut kadın kooperatiflerinin hangi alanda çalışmalar yürüttükleri, kurumsal kapasiteleri ve potansiyel olarak çalışma yapabilecekleri alanların saptanması önemlidir. Böylelikle mevcut yapıları güçlendirmek, halihazırda bir araya gelmiş olan kadınları desteklemek ve tabandan iyi örneklerin öne çıkmasını sağlamak mümkündür.

Kadın kooperatiflerinin ekonomiye anlamlı bir katılım sağlayabilmesi için destek ve danışmanlık sağlanması:

Belediyenin yerel kalkınma vizyonlarını, gelişmekte olan sektörler ve mevcut kadın kooperatiflerin kapasitelerini birlikte ele alarak;

• Belediyeye ait olan kamusal hizmet alanlarının (kamu hizmet binaları, yeşil alan ve parklar vb.) kadın kooperatiflerinin üretimlerini destekleyecek alanlar olarak yeni fonksiyonlar kazandırılmaları

• Özellikle yoksul, mülteci gibi ekonomiden dışlanmış kadınların da katılımını sağlamak amacıyla yenilikçi, sürdürülebilir iş modelleri geliştirilmesi

• Belediyenin dışarıdan hizmet aldığı konularda ve işletmelerinde kadın kooperatiflerinin hizmet sağlayıcı haline getirilmesi

• Kadın kooperatiflerinin ürettiği toplumsal faydanın önemi ve yerel kalkınmadaki rolünün, medya araçları kullanılarak görünür kılınması

• Kadın kooperatiflerinin mevcut hizmetlerinin geliştirilmesi ve ekonomik getirisinin arttırılması amacıyla sivil toplum, üniversite ve özel sektörle birlikte tasarım ve pazarlama alanında kapasite geliştirerek işbirlikleri kurmak, önerilir.

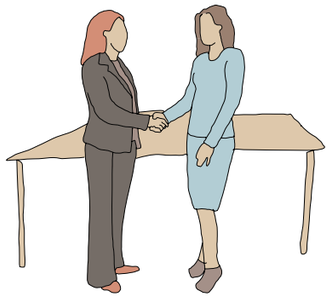

Kadın kooperatiflerinin sosyal hizmet alanına entegrasyonu;

Maddi yoksunluğun yanında sosyal dışlanmışlığı da kapsayan sosyal hizmet uygulamalarının hem yaygınlaşması hem de kadın kooperatiflerine yeni iş imkanları yaratılması için bütüncül bir yaklaşım geliştirilmesine ihtiyaç duyuluyor. Kadın kooperatifleri, kadınların ortaklaşa dahil olduğu pek çok süreçte (ortak mekanlar/merkezler açma, bakım konusunda iş modeli geliştirme, ihtiyaç tespiti yapma, ihtiyaca yönelik eğitim ve uzmanlarla buluşma, destek grupları oluşturma, deneyim paylaşma, gündelik sorunlar etrafında dertleşme, sohbet etme, vs.) aktif rol üstlenebilir. Bu rolün, iş modellerine dönüştürülerek, belediyenin sosyal hizmet politikaları ile entegre olacak şekilde kurgulanması ve kadınların güçlendirme faaliyetlerindeki rolünün desteklenmesi, sağlanabilir.

Kurumsal işbirliği geliştirme ve düzenli muhataplık sağlanması:

Kadın kooperatifleri ile belediyelerin ilişkilerini, kişilerin inisiyatifinde olmayan, karşılıklı mutabakatlara dayalı ve tarafları güçlendirecek şekilde kurması için;

• Belediyede, kooperatiflerle düzenli iletişim kurabilecek, bilgi akışını ve koordinasyonu sağlayacak bir birim, muhatap belirlenebilir. Bu muhataplık, karşılıklı ve adil bir denetim mekanizması gibi çalışabilir.

• İşbirlikleri sözlü anlaşmalar üzerinden değil yazılı protokoller ile sağlanabilir. Kooperatiflerin faaliyet alanları ile ilgili hizmetlerde belediye, kooperatifleri gerçek hizmet sağlayıcı olarak kabul ederek profesyonel akitler üzerinden işbirliği gerçekleştirebilir.

• Belediye ve kadın kooperatifi arasında hiyerarşik bir ilişki tanımlanmadan, birbirinin kararlarına müdahale etmeyen demokratik ve birbirini güçlendiren bir ilişki sağlanabilir.

Yerelde ortak politika oluşturmak;

Kadın kooperatifleri, kurdukları ilişkilerden ötürü bulundukları yerelde, önemli bir bilgi akışına sahiptirler. Çoğu zaman bölgelerindeki ihtiyaçları kolaylıkla tespit edebilirler, ağlarındaki kişilere ve gruplara dair önemli ölçüde veriye sahiptirler. Bu doğrultuda:

• Belediye, gerçekleştireceği projelerle ilgili, o bölgedeki kadın kooperatiflerinden gerekli ön bilgiyi, varsa raporları ve önerilerini alabilir.

• Kooperatiflerin, politika üretim süreçlerine katılımı sadece belirli strateji raporların hazırlanma döneminde değil, kadın kooperatiflerini ilgilendirecek her çalışmadan önce sağlanabilir.

• İllerde bulunan kadın kooperatiflerinin düzenli bir araya geldiği ağlar/koordinasyonlar muhatap kabul edilerek kooperatiflerin birlikte hareket etmesi desteklenebilir.

• Belediye ihtiyaç tespiti, hizmetlerinin değerlendirilmesi, araştırma, belediye hizmetlerine erişimin artırılması, vb. konularda kooperatiflerle işbirliği yapabilir, hizmet alabilir.

• Kadın kooperatifleri, belediye hizmetleri ile yerelde ihtiyaç sahibi olan kadınlar arasında bir köprü kurabilir.

• Kadın kooperatifleri de kadın alanında çalışan STK'lar gibi belediyenin yerel eşitlik politikalarının ve bütçelerinin belirlenme süreçlerine dahil olabilir, kent konseylerinde bulunabilir ve katılım süreçlerinde yer alabilirler.

İşbirliğinin yasal zemininin sağlanması;

Pek çok ülkede yerel yönetimlerin mal ve hizmet temininde sosyal kooperatiflere ağırlık vermesini ve sosyal hizmetlerin yaygınlaştırılması için bu kooperatiflerle işbirliği yapmasını sağlayacak yasal düzenlemeler vardır. Türkiye'nin kendi koşulları içerisinde sosyal kooperatifçiliğinin bir örneği olan kadın kooperatiflerinin belediyeler ile kuracakları ilişki için bir düzenleme bulunmaması bu konuda yöneticilere inisiyatif bırakılmasına sebep olmakta bu da ilişkilerin kurumsal değil, kişilere bağlı yürümesine sebep olmaktadır. Bu durumun düzenlenmesi için belediyelerin mevcut koşullarda kadın kooperatifleri ile yapılan protokollerde referans verilen yasal zemine öneriler şu şekildedir;

• 5393 Sayılı Belediye Kanunun;

14. Maddenin b bendine "Ortaklarının tamamı kadınlardan oluşan kooperatiflerinin sosyal fayda sağlayan girişimlerine mekân ve personel desteği ile ayni ve nakdi destek sağlayabilir" ibaresinin eklenmesi,

75. Maddesinde Belediye meclis kararıyla ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği kuruluşlar arasında "ortaklarının tamamı kadınlardan oluşan kooperatifler"in de belirtilmesi

• 5216 sayılı (Büyükşehir) kanunun 7.Maddesinde; belediyenin hizmetlerini yürütürken işbirliği yapacağı kurumlar arasında "ortaklarının tamamı kadınlardan oluşan kooperatifler"in de belirtilmesi.

• Tarım ve hayvancılığa dayalı doğrudan ürün alımını sağlayan istisnaların "ortaklarının tamamı kadınlardan oluşan kooperatifler"in ürettiği hizmet ve ürünlerin alınmasını kapsayacak şekilde düzenlenmesi.

• Belediye Kanunu ile birlikte Kooperatifler Kanunu, Kamu İhale Kanunu gibi farklı alanları düzenleyen yasal çerçeve birlikte ele alınması da yararlı olacak-

KEDV'in Kadınların Yerel Yönetim Süreçlerine Katılımı için Program Önerileri

KEDV olarak, mahalle düzeyinde, tabandan örgütlenmiş kadın kooperatifleri, kuruluşları veya enformel kadın gruplarının yerel kalkınma süreçlerine katılımı için çalışma alanları belirleyerek iş modelleri ve mekanizmalar geliştiriyoruz. Pilot uygulamalarını yaptıktan sonra Belediyelerle yaptığımız protokollerle[5] bu çalışmaları yaygınlaştırıyoruz. Bu protokollerde KEDV ve işbirliği sağlanan Belediyenin rolleri aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

Belediyenin Rolü

• Belediyenin birimleri ve hizmet merkezlerini uygulamalara dahil etmek, bilgi akışını sağlamak

• Gerekli durumlarda mekân sağlamak

• Ortaya çıkan politika önerilerinin hayata geçirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla diyalog ve işbirliği süreçlerini kolaylaştırmak

• Kaynak geliştirme faaliyetlerinde işbirliği yapmak

KEDV'in Rolü

• Programların planlanması ve uygulanması için yöntem ve araçları sağlar.

• Programların uygulamasını yapar, uzman ve finansal kaynak sağlar.

• Eğitim, izleme, süpervizyon desteği verir. Eğitim programları, el kitapları, videolar gibi materyaller sağlar.

• Başarılı uygulamaların ulusal ve uluslararası ağlarında duyurulmasını sağlar.

Kentlerin yaşam ve mekân kalitesi yüksek, güvenli yerleşimler haline gelmesi ve sivilleşmesinde kadınların rolünün arttırılması ve mahalle bilincinin yükseltilmesi amacıyla; kadın kooperatifleriyle birlikte Belediyelerle işbirliği içinde geliştirdiğimiz programlar:

• Hem çocuk bakım ve eğitim hizmetleri verilen ve hem de kadınların ekonomiye dahil olmalarını kolaylaştıran Kadın ve Çocuk Merkezleri

• Kadınların belediye yatırımlarının mahalle ihtiyaçları ve yoksullar lehine kullanılması için alternatif öneriler geliştirmelerini ve yerel yönetimle diyalog kurmalarını sağlayan Yerel Bütçe Sürecine Kadınların Katılımı

• Mahallelerde afet risklerinin kadınların liderliğinde tanımlanması ve azaltılmasını öngören Risk Haritası ve Afete Hazırlık Eylem Planı

• Kentin, mahallenin afet ve krizlere karşı güçlenmesini sağlamak amacıyla kadınlar, mahalleli ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştiren Dirençli Mahalle Programı

• Yaşlılar için kendi sosyal çevrelerinde hizmet sunmayı ve kadınlar için istihdam sağlamayı amaçlayan Yaşlılar için Yerinde Bakım Programı

5 Bkz.Ek4: KEDV ve belediyeler arasında yürütülebilecek çalışmaları kapsayan örnek protokol.

Kadın ve Çocuk Merkezleri (KÇM)

Amaç:

Yoksul mahallelerde çocukların erken çocuk eğitim hizmetlere erişimlerini artırmak ve kadınların sosyal ve ekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

Aynı mahalleden kadınların, annelerin kurduğu kadın kooperatifleri tarafından işletilen bu merkezlerde aşağıdaki hizmetler sunuluyor:

• Erken çocuk bakım ve eğitim hizmetleri

• Mekânın kapasitesi ve ihtiyaca bağlı olarak aşağıdaki hizmetler birlikte ya da tek tek verilebiliyor.

• Mahalle Yuvaları, Oyun Odaları

• Esnek takviye programları: Oyuncak Kütüphaneleri, Mahalle Anneliği

Kadınlara Yönelik Hizmetler

• Kapasite geliştirme ve Güçlendirme Eğitimleri (çocuk gelişimi ve eğitimi, liderlik eğitimi, aile içi şiddet, finansal okuryazarlık, bilgisayar/internet eğitimi, v.s.)

• Uygulamalı üretim kursları, iş kurma desteği ve kredi.

• Mahalle sorunlarının tespiti ve çözüm için yerel yetkililerle diyalog geliştirme

• Yoksulların tespiti ve kamu programlarıyla buluşturulması.

Modelin Yararları

1. Mali olarak sürdürülebilir ve yoksullara ulaşılabilir.

2. Mahallelilik ruhunu yükseltir, "çocuk etrafında" mahalle halkı ve yerel yönetimler arasında, sorumluluk paylaşımına dayanan anlamlı diyalog başlatır.

3. Aile Katılımı nedeniyle hizmet ve eğitim kalitesi yüksektir ve ayrıca engelli çocuklar için mahalle içinde kaynaşma imkânı sağlar.

4. Kadınları güçlendirir, yoksulluğu azaltır. Kadınlar, kamusal alana çıkarak, yaşam kalitelerini iyileştirme becerileri edinir.

5. Kadınlar için bir istihdam alanı sağlar. Normal koşullarda istihdam imkânı bulamayan, yoksul kadınları güçlendirmeyi, istihdamına dolaylı destek sağlamanın yanı sıra çocuk bakım ve eğitim hizmetleri alanında doğrudan istihdamını artırmayı hedefler.

Yerel Bütçe Sürecine Kadınların Katılımı

Amaç:

• Belediye'nin kentsel hizmetleri planlarken ve yatırım önceliklerini belirlerken kadınların ve diğer dezavantajlı grupların ihtiyaçlarını dikkate almasını ve bütçesini ihtiyaca uygun ve verimli kullanmasını sağlamak.

• Kadınları sorumluluk alan, belediyeyle işbirliği yapan aktif vatandaşlar olarak güçlendirmek.

• Sorun ve ihtiyaçların mahalle bazında takip edilebilmesini sağlamak, mahalleler ile belediye arasındaki etkileşimi artırmak.

Uygulama adımları:

1. Bilgilendirme çalışmaları yapılıyor ve kentle ilgili tüm paydaşlar bir araya getiriliyor.

2. Mahalle Kadın Komiteleri oluşturuluyor ve eğitim veriliyor.

3. Mahalle düzeyinde ihtiyaç ve önceliklerin tespiti: Mahallelere ilişkin sorun ve ihtiyaçları tespit etmek ve öneriler geliştirmek amacıyla, mahalle komiteleri anket ve odak grup çalışmaları yapıyor.

4. Öneri geliştirme ve raporlama

-Mahalle komitelerinin raporları birleştirilerek İlçe Raporları hazırlanıyor.

-Yaşam kalitesi yüksek mahalleler oluşturmak, kadınlar, çocuklar ve yoksulların ihtiyaçlarına uygun hizmetler geliştirmek için Belediyenin bütçesi ve stratejik planı incelenerek politika önerileri, eylem planları ve bütçe kullanım planları hazırlanıyor.

5. Eylem Planları doğrultusunda diyalog, izleme ve müzakere süreçleri planlanıyor ve uygulamaya geçiliyor.

Risk Haritası ve Afete Hazırlık Eylem Planı

Amaç:

Mahalleleri afetlere karşı daha güvenli hale getirmek kadınların liderliğinde riskleri, ihtiyaçları ve kaynakları tespit etmek, yerelde işbirliklerini güçlendirmek.

Uygulama Adımları

1. Afetler, kadınlar üzerindeki etkisi ve afet yönetiminde kadınların rolleri hakkında farkındalık yaratmak üzere mahalle toplantıları yapılıyor.

2. Lider kadınlarla Mahalle Komiteleri oluşturuluyor ve eğitim veriliyor.

3. Mahalle düzeyinde afetlere ilişkin mevcut durum ve risk değerlendirme çalışması

- Mahallelerde, kadın komiteleri ve gönüllülerden oluşan ekiplerle risk ve kaynak haritası çıkarılıyor.

- Sonuçlar mahalle ve ilçe bazında analiz ediliyor ve raporlanıyor.

4. Kadınların Çözüm Önerilerinin Geliştirilmesi

Risklerin giderilmesi için öneriler ve eylem planı çıkarılıyor, işbirliği yapılacak kurumlar belirleniyor.

5. Uygulama

Afet risklerini gidermek için yetkililer ve ilgili kurum temsilcileriyle görüşmeler yapılıyor, eylem planı uygulamaya konuyor.

Dirençli Mahalle Programı

Amaç:

Kadınların liderliğinde birbirlerinin ihtiyaçlarını gözeten ve ortak sorunlar konusunda farkındalık geliştirerek kendi çözümlerini üreten mahalle komiteleri oluşturarak mahalledeki risk ve kaynakları tespit etmek, yaşanan sorunlara çözüm üretebilmek için kaynaklara erişimin ve yerel yönetimlerle düzenli iletişimin sağlanacağı mekanizmalar oluşturmak.

Uygulama Adımları;

Mahallelerinde liderlik üstlenen kadınlar;

1- Bir araya gelerek, çalışacakları alanın sınırlarını, çalışma ekibi ve ilgili kurumları belirler.

2- Mahalleleri ile ilgili risk ve kaynakları tespit etmek ve yaşadıkları alanda kendilerini ilgilendiren süreçlerle ilgili farkındalık geliştirmek için eğitimler alır.

3-Mahalleyi dirençli hale getirmek için nelerin gerekli olduğuna belirleyerek bu konuları/göstergeleri mahalle risk ve kaynak haritasına işler.

4- Ortaya çıkan risk ve kaynakları değerlendirmek için düzenlenen atölye çalışmaları ile öncelikleri belirler ve çözüm önerileri geliştirerek bu önerilerin hayata geçmesi için eylem planı hazırlarlar.

5-Hazırladıkları planı ilgili kamu kurumları ve kuruluşlarla paylaşarak işbirliği alanlarını netleştirir, sorumlulukları belirler ve düzenli olarak uygulamaları izler ve değerlendirirler, tüm tarafların uygulama süreçlerine katılımını sağlayacak bir mekanizma geliştirirler.

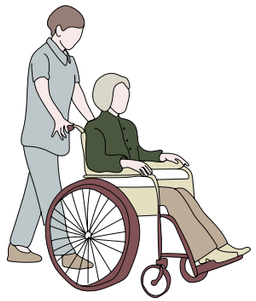

Yaşlılar için Yerinde Bakım Programı

Amaç:

Yaşlılar için kendi sosyal çevrelerinde kendilerini gerçekleştirebilme olanakları sunmak ve çeşitli nedenlerle işgücü piyasasına katılamayan kadınlar için yaşlı bakımı alanında istihdam sağlamak.

Uygulama:

1- Yaşlıların gündelik ihtiyaçların karşılanması ve yaşam pratiklerinin desteklenmesine yönelik başlıca hizmetler olan; ev temizliği, sıcak yemek, kişisel bakım, evde tadilat, çağrı hattı, alışveriş, fatura ödemeleri, ilaç takibi, psikolojik danışma hattı gibi ve tespit edilecek yeni hizmetleri vermek üzere Kadın Kooperatifleri üzerinden bir iş modeli geliştirilir.

2- Mahalledeki ihtiyaç ve kaynakları anlamak üzere öncelikle bir araştırma yürütülür ve uygulama planlanır.

3- Kadınlara bu işleri yürütebilmeleri için gerekli eğitimler verilir. Mahalle temelli bu iş modeline yerel esnaf ve öğrenciler de dahil edilir.

4- Kadın Kooperatifi ve Belediye işbirliğiyle sunulan bu iş modelinde, yoksul yaşlıların hizmet bedelini Belediye üstlenir.

Ekler

Ek 1- Belediye yönetimlerine katılım ve işbirliğine yönelik yasal dayanaklar

5393 sayılı kanun;

Madde 9: "Mahalle ve Yönetimi"

- Muhtar, mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, diğer kurumlarla iş birliği yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür.

- Belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır.

Madde 13: "Hemşehri Hukuku"

- Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır.

- Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar.

- Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.

Madde 14: Belediye Yetkileri

- İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.

- Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.

- Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Madde 41: "Stratejik plân ve performans programı"

- Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar.

- Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.

- Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir. Stratejik plân ve performans programı bütçenin hazırlanmasına esas teşkil eder ve belediye meclisinde bütçeden önce görüşülerek kabul edilir.

Madde 75: Meclisin protokol yetkisi

- Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,

Kamu yararına çalışan dernekler,

Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar

7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

- Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

Madde 76: Kent Konseyi

- Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi,

- Kentin hak ve hukukunun korunması,

- Sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık,

- Sosyal yardımlaşma ve dayanışma,

- Saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

- Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir.

- Kent konseyinin çalışma usûl ve esasları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 77: Belediye hizmetlerine gönüllü katılım

- Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

Madde 78: Yazışma

- Belediye, kamu kurum ve kuruluşlarıyla doğrudan yazışabilir.

5216 sayılı (Büyükşehir) kanun;

Madde 7: Belediye Görevleri

- Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak.

KADIN KOOPERATİFLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

Taraflar

MADDE 1- (1) Bu Protokolün tarafları Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı'dır.

Taraflar, işbu Protokol'ü imzalamaya tam yetkili olduğunu ve hukuken hiçbir eksikliklerinin bulunmadığını açıkça beyan ve taahhüt ederler.

Tarafların her türlü tebligat ve haberleşme adresleri aşağıdaki gibidir.

a) T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
Adres : Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177 Sok. No: 10/A Kat: 20-21 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0312 705 91 77-78
Faks : 0312 705 91 92
E-posta : info.ksgm@ailevecalisma.gov.tr

b) T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
Adres : Bankacılar Sokak No: 10 Yenimahalle/ANKARA
Telefon : 0312 315 65 55
Faks : 0312 344 81 40
E-posta : yayin@tarim.gov.tr

c) T.C. Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü
Adres : Dumlupınar Bulvarı No:151 Eskişehir Yolu 9.Km. B Blok Kat:5 PK: 06800 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0312 449 46 00-01
Faks : 0312 449 47 87
E-posta : kgmozelburo@ticaret.gov.tr

1

Amaç

MADDE 2- (1) Bu Protokol ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı arasında kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, görünürlüklerinin arttırılması ve yaygınlaştırılması ile kadınların kooperatifler yoluyla ekonomik ve sosyal hayata etkin katılımı konularında iş birliği yapılması amaçlanmaktadır.

Kapsam

MADDE 3- (1) Bu Protokol, 2 nci maddede belirtilen amaçlara ulaşmak için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı tarafından üstlenilecek görev, yetki ve sorumlulukları kapsar.

Dayanak

MADDE 4- (1) Bu Protokol, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 65 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine, 417 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine ve 450 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 5- (1) Bu Protokolün uygulanmasında;

a) Alt Kurul: Protokol kapsamında yürütülecek faaliyetlerin planlanması, uygulanması ve izlenmesi çalışmalarını yürütmek ve bu çalışmaları kurulun görüşüne sunmak üzere ilgili kurum temsilcilerinden oluşan Kadın Kooperatifçiliği Koordinasyon Alt Kurulunu,

b) KADIN KOOP: Kadın Kooperatifleri Tanıtım ve Kapasite Geliştirme Projesini,

c) Kadın kooperatifleri: Kadınların ürettikleri mal/ürün ve hizmetleri pazarlama amacıyla kurulan ve ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan kooperatifleri,

ç) KOOP-ES: Kooperatifçilik E-Sertifika Programını,

d) KOOP-GEP: Kooperatifçilik Geliştirme ve Uyum Eğitimi Programını,

e) Kurul: Protokol kapsamında yürütülen çalışmaları izlemek ve değerlendirmek amacıyla tarafların en az Genel Müdür düzeyinde temsil edildiği Kadın Kooperatifçiliği Koordinasyon Kurulunu,

f) Sekretarya: Bu Protokol ile ilgili işleri koordine eden Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünü,

ifade eder.

2

İşbirliği konuları

MADDE 6- (1) Taraflar aşağıdaki konularda ortak çalışmalar ve işbirliği yaparlar:

a) Kadın kooperatiflerinin desteklenmesi amacıyla muafiyet, destek, teşvik ve indirimleri de içeren şekilde mevzuatın incelenerek gerekli değişikliklerin önerilmesi,

b) Kadınların kooperatif kurma, işletme, ürün geliştirme, satış ve pazarlama faaliyetlerini geliştirecek politikaların desteklenmesi,

c) Kadın kooperatifçiliği, destek mekanizmaları, işletme, yönetim, pazarlama, ticaret/e-ticaret, ihracat/e-ihracat vb. konularda bilinçlendirme, eğitim ve rehberlik/danışmanlık çalışmalarının yürütülmesi,

ç) Kadın kooperatifçiliği alanında farkındalık çalışmalarının yürütülmesi, basılı ve görsel yayınların hazırlanması,

d) Kadın kooperatifçiliği alanında çalışma yürüten kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör arasında iş birliğinin geliştirilmesi.

Taraf yükümlülükleri

MADDE 7- Bu Protokolde taraflara münhasır yükümlülükler aşağıda belirtilmiştir:

(1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın yükümlülükleri

a) Kadın kooperatiflerinin yöneticileri dâhil tüm ortaklarının sosyal güvenceye erişimine ilişkin farkındalığın yaratılması, ilgili mevzuatın gözden geçirilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması,

b) Kadın kooperatiflerinin finansal okuryazarlık, dijital okuryazarlık, iş sağlığı ve güvenliği, destek ve teşvik mekanizmaları ve teknoloji kullanımı konularında kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik eğitim çalışmalarının planlanması ve ilgili taraflarla iş birliği içinde yürütülmesi,

ç) Kooperatiflerin/kadın kooperatiflerinin İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarında temsil edilmesinin sağlanması.

d) Ticaret Bakanlığı ile iş birliği içerisinde kadın kooperatiflerinin yerel düzeyde sosyal hizmetler sunabilmeleri konusunda gerekli yasal değişikliklerin yapılması,

e) Taraflarca iletilen yıllık faaliyet raporlarının Kadın Kooperatifçiliği Koordinasyon Kuruluna sunulmak üzere konsolidasyonu,

f) Alt Kurul çalışmalarının koordine edilmesi.

(2) Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yükümlülükleri

a) Tarımsal kalkınma kooperatiflerinde kadın ortak sayısını arttırmak için gerekli bilgilendirme çalışmalarının yürütülmesi,

b) Tarımsal kalkınma kooperatiflerinde, kadınların karar alma pozisyonlarına katılımının artırılmasına yönelik farkındalık çalışmalarının yürütülmesi,

c) Kooperatiflere kuruluş, yasal, idari, mali yükümlülük, fon/kaynak bulma, proje geliştirme-uygulama, iş-ürün geliştirme, pazarlama, teknoloji kullanımı,

markalaşma, muhasebe vb. konularda teknik destek sunmak üzere il düzeyinde örgütlenme konusunda faaliyet gösteren birimin gerekli çalışmaları yürütmesi,

ç) Kurucusu ve ortaklarının çoğunluğu kadın olan tarımsal amaçlı kalkınma kooperatiflerinin, KOOP-GEP ve KOOP-ES sistemlerinden faydalanmasının sağlanması,

d) Tarımsal amaçlı faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin yurt içi ve yurt dışı fuarlara katılımını kolaylaştırmak amacıyla çalışmaların yapılması.

(3) Ticaret Bakanlığı'nın yükümlülükleri

a) Kadın kooperatiflerinin finansal kaynaklara erişimini kolaylaştırıcı tedbirler alınması,

b) Kadın kooperatiflerinin KOOP-GEP ve KOOP-ES sistemlerinden faydalanmasının sağlanması,

c) KADIN KOOP eğitim programının yaygınlaştırılarak sürdürülebilirliğinin sağlanması,

ç) Kooperatiflere kuruluş, yasal, idari, mali yükümlülük, fon/kaynak bulma, proje geliştirme-uygulama, iş-ürün geliştirme, pazarlama, teknoloji kullanımı, markalaşma, muhasebe vb. konularda teknik destek sunmak üzere bir çalışma grubunun oluşturulması,

d) Kadın kooperatiflerinin yurt içi ve yurt dışı fuarlara katılımını sağlamak amacıyla kadınlara pozitif ayrımcılık yapılması,

e) Kadın kooperatiflerinin başta e-ticaret olmak üzere ulusal ve uluslararası ticaretin her alanında daha fazla yer almasına yönelik çalışmalar yapılması, bu amaçla bilinçlendirme toplantıları düzenlenmesi ve dış ticaret eğitim programlarının organize edilmesi.

Ortak yükümlülükler

MADDE 8- (1) Tarafların ortak yükümlülükleri şunlardır:

a) Kadın kooperatifçiliğinin mevcut durumu, sorunları ve çözüm önerilerinin tartışıldığı ve sonucunda "Türkiye'de Kadın Kooperatifçiliğinin Desteklenmesi Yol Haritası" nın çıkarıldığı, ilgili tüm tarafların katılımıyla bir çalıştay düzenlenmesi ve anılan Yol Haritası doğrultusunda çalışmaların başlatılması,

b) Kadın kooperatiflerinin mevzuatta açık biçimde ekonomik ve sosyal amaçlı kuruluş şeklinde tanımlanarak fon kaynakları, hibe ve kredilere ulaşabilecekleri bir statü kazandırılması amacıyla gerekli çalışmaların yapılması,

c) Kadın kooperatiflerinin vergi, ruhsat, harç, aidat vb. zorunlu giderlerinde muafiyet ve indirimler sağlanması amacıyla gerekli yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi,

ç) Kadın kooperatiflerinin finansal desteklerden faydalanabilmesi için, destek veren kuruluşların merkez ve taşra teşkilatlarının kadın kooperatifleri konusunda bilgilendirilmesi,

d) Kamu kurumlarının ve yerel yönetimlerin kadın kooperatiflerinden ürün ve

hizmet satın almalarına ve bu kooperatiflere satış yapma konusunda destek sunmalarına ilişkin çalışmalar yapılması,

e) Kadın kooperatiflerinin kuruluş ve işleyişine ilişkin prosedürlerin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesi,

f) Taraflarca üretilen tüm verilerin kadın-erkek ayrımı gözetilerek tutulmasına yönelik çalışmaların yürütülmesi,

g) Protokol tarafları, alanda çalışma yürüten kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör ile kadın kooperatifleri ve üst kuruluşları arasında etkin işbirliği ve diyaloğun geliştirilmesi,

ğ) Kadın kooperatiflerinin pazarlama ve satış konusunda desteklenmesi amacıyla Protokol tarafları dışındaki kurum ve kuruluşlarla işbirliğinin geliştirilmesi,

h) Kadın kooperatifleri ile ilgili toplumsal farkındalığın arttırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi ve kooperatifçilik konusunda yol gösterecek basılı, görsel ve çevrimiçi materyallerin (afiş, broşür, film vb.) geliştirilmesi,

ı) İyi uygulamaların yaygınlaştırılması amacıyla kooperatif ortaklarının katılımıyla çeşitli panel, konferans, teknik inceleme ziyaretleri vb. etkinliklerin düzenlenmesi,

i) Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilirliklerinin sağlanması amacıyla; markalaşma, pazarlama stratejisi, coğrafi işaretler, e-ticaret, kamu ihale mevzuatı ve benzeri konularda eğitim-verilmesi,

j) Kadın kooperatifleri konusunda çalışan tarafların personelinin gerekli kapasite gelişimlerinin sağlanması,

k) Protokol kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin yıllık raporların Alt Kurula iletilmesi,

l) Madde 7'de her bir tarafın yükümlülükleri altında yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesine ilişkin maliyetleri karşılama yükümlülüğü ilgili tarafa ait olup; ortak yükümlülükler altında yer alan faaliyetlere ilişkin maliyetler ise tarafların işbirliğinde gerçekleştirilecektir.

Protokolün feshi ve İhtilafların halli

MADDE 9- (1) Taraflardan birinin, diğer taraflara yazılı olarak fesih bildiriminde bulunmasından itibaren 3 ay sonra Protokol feshedilmiş sayılır. Bu durumda, sadece devam etmekte olan çalışmalar tamamlanır.

(2) Bu Protokolle ilgili hususlarda ortaya çıkan sorunlar, Protokolün amacına uygun olarak ilgili mevzuat, karşılıklı iyi niyet ve uzlaşma kuralları çerçevesinde çözümlenir.

(3) İlgili mevzuat hükümleri ile Protokol hükümleri arasında herhangi bir çelişki veya ihtilaf ortaya çıkarsa ilgili mevzuat hükümleri uygulanır ve keyfiyet diğer tarafa yazılı olarak bildirilir.

(4) Bu protokolün uygulanmasından doğacak ihtilaflarda Ankara Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

5

Protokolün süresi ve güncellenmesi

MADDE 10- (1) Bu Protokol, taraflarca imzalandığı tarihten itibaren üç yıl süre ile geçerlidir. Protokol değişen şartlara ve toplumsal gelişmelere bağlı olarak tarafların ortak mutabakatıyla revize edilir. Tarafların ihtiyaç duyması halinde süre uzatımı veya kısaltılması yeni bir Protokolle düzenlenir.

Protokolün izlenmesi ve değerlendirilmesi

MADDE 11- (1) Yılda bir kez toplanan Kadın Kooperatifçiliği Koordinasyon Kurulu tarafından yürütülür.

Yürütme

MADDE 12- (1) İşbu Protokol hükümleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı tarafından müştereken yürütülür.

Yürürlük

MADDE 13- (1) İmza tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan 13 maddeden ve 6 sayfadan oluşan işbu Protokol, üç nüsha halinde düzenlenmiş ve 30/10/2018 tarihinde taraflarca imzalanmıştır.

Zehra Zümrüt SELÇUK	Dr. Bekir PAKDEMİRLİ	Ruhsar PEKCAN
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı	Tarım ve Orman Bakanı	Ticaret Bakanı

6

Ek3 - Örnek Protokol

T.C.
....BELEDİYE BAŞKANLIĞI
İLE
....KADIN GİRİŞİM ÜRETİM TÜKETİM VE İŞLETME KOOPERATİFİ İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TARAFLAR

Madde 1.

Bu protokolün tarafları;

Belediye Başkanlığı

(adres)

Kadın Girişim Üretim Tüketim ve İşletme Kooperatifi

(adres)

AMAÇ

Madde 2.

.... İlçesinde kadın kooperatifi aracılığıyla .... Hizmetlerinin belediye işbirliğinde sunulmasının esaslarını belirlemek üzere hazırlanmıştır.

KAPSAM

Madde 3.

Bu protokol, ... Belediyesi ile ... Kadın Girişim Üretim Tüketim ve İşletme Kooperatifi işbirliğinde, ... ilçesinde belirtilen amaç doğrultusunda uygulanacaktır.

Bu kapsama dayalı olarak devam eden veya yeni geliştirilecek projeler ile ilgili kapasite geliştirme, uzmanlık, üretim ve verimin arttırılması için gerekli desteklerin sağlanması, ... ilçe sınırları içerisinde kalmak şartıyla taraflarca belirlenen ve mutabakata varılan alanlarda yapılmış veya yapılacak yatırımların desteklenmesi ve denetlenmesi, üretimin ve hizmet modellerinin geliştirilmesini kapsamaktadır.

YASAL DAYANAKLAR

Madde 4.

Bu protokol; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7. Maddesi, 5393 sayılı Kanunun 14 ve 75. Maddesi, 5018 sayılı Kanunun 29.Maddesi, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunun 9. Maddesi, 4734 sayılı Kanunun 2 ve 3. Maddeleri, ilgili sair özel ve genel tüm yasal mevzuat, İlgili Bakanlık, Müsteşarlık ve Genel Müdürlüklerin Yazılı Görüşlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

KISALTMALAR VE TANIMLAR

Madde 5.

Bu protokolde geçen;

Belediye : T.C. ... Belediye Başkanlığı

Kooperatif :... Kadın Girişim Üretim Tüketim ve İşletme Kooperatifi'ni İfade eder.

YÜKÜMLÜLÜKLER

Madde 6.

6.1. Belediye'nin Yükümlülükleri:

Mevzuatın izin verdiği ve Belediye'nin imkânları ölçüsünde ve uygun gördüğü şekilde;

a. Protokol uyarınca ... Kadın Girişim Üretim Tüketim ve İşletme Kooperatifi'ne ... Belediyesine ait ... adresli alanın kooperatifin faaliyet alanları için tahsis edilmesi

b. Protokol gereği ... Kadın Girişim Üretim Tüketim ve İşletme Kooperatifi'nin belirlediği iş ve faaliyet akışları doğrultusunda ..... olarak tarif edilen taleplerin sağlanması

6.2. Kooperatif'in Yükümlülükleri

a. Belediye tarafından tahsis edilen alanın, kooperatifin amacı, misyonu, vizyonu ve ilkeleri doğrultusunda kullanımının sağlanması

b. Belediye tarafından yönlendirilen dar gelirli kadınların kooperatifin faaliyet alanlarından gerektiğinde ücretsiz şekilde faydalandırılması

c. Belediyenin talebi doğrultusunda sosyal etkinlikler, fuar, eğitim çalışmaları ve çeşitli tanıtım organizasyonlarına katılım sağlanması ve bu faaliyetlere destekte bulunulması

e. Belediye tarafından tahsis edilen mekanda, diğer kooperatiflerle işbirliği çalışmalarının yürütülmesi

h. Protokol sürecince, gerçekleştirilen çalışmalar ile ilgili Belediyeye düzenli raporlamaların yapılması ve Belediye tarafından süreçlerin takip edilmesinin sağlanması

ı. Belediye tarafından desteği sağlanan mal, malzeme veya tesislerin planlanmasının, kaydını ve kullanım sırasında takibinin Belediye ile koordineli şekilde yürütülmesi

i. Kooperatif, her alanda yürüteceği tüm faaliyetler için mevzuat hükümlerine uygun davranacak ve yükümlülüklerini yerine getirecektir.

ORTAK SORUMLULUKLAR

Madde 7.

a. İşbirliği ve iletişimin geliştirilmesi, problem ve uyuşmazlıkların yerinde çözülmesine çaba harcamak,

b. ... sınırları içerisinde kadın emeğinin değerlendirilmesi, geliştirilmesi, sunulması ve pazarlanması konusunda ortak çalışmalar yapmak,

c. İlçede üretilen yerel el sanatları ürünlerinin yaşatılması, yeniden canlandırılması ve modern hale getirerek sürdürülebilirliğini sağlamak,

ç. Faaliyetler sırasında yapılan işlemler ile ilgili karşılıklı bilgilendirmelerde bulunmak,

d. İşbirliği kapsamında yürütülecek kooperatif faaliyetleri ile ilçede gelir elde eden ve üretimin içerisinde yer alan kadın sayısını arttırmak için çalışmalar yapmak,

e. ...'ün tanıtımı ve marka değerini geliştirmesi için ortak çalışmalar yürütmek.

FESİH VE UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Madde 8.

a. Protokol tarafları olan ... Belediyesi ve ... Kadın Girişim Üretim Tüketim ve İşletme Kooperatifi, protokolde yer alan yükümlülüklerini ve yetkilerini hiçbir ad altında başka bir gerçek ya da tüzel kişiye devredemez.

b. Taraflar işbu protokoldeki yükümlülüklerini yerine getirmeme veya ihmal etmesi halinde bu durum 15 gün süreli ihtarname düzenlemek suretiyle ihbar edilir, süre sonunda söz konusu ihmalin düzeltilmemesi ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde sözleşme bu sürenin bitimine müteakip feshedilir. Bunun dışındaki hallerde her iki tarafında üç (3) ay önceden yazılı ihbar etmek suretiyle sözleşmeyi fesh etme hakkı vardır; sözleşmenin feshi halinde karşı taraf herhangi bir tazminat vs. hak talebinde bulunamaz.

c. Taraflardan her biri bu protokol hükümlerinin bir kısmı veya tamamında değişiklik yapılması için yazılı teklifte bulunabilir. Değişiklik teklifi yazılı olarak protokolün taraflarına bildirilir. Değişiklik teklifleri karşılıklı değerlendirilerek karara bağlanır. Söz konusu taraflarca gerekli görüldüğü takdirde ek protokol yapılabilir.

ç. Protokolde yer almayan hususlar, öncelikle ilgili mevzuata göre, mevzuatta yer verilmemiş ise taraflar arasında karşılıklı anlayış ve uzlaşma çerçevesinde çözümlenir.

YÜRÜLÜLÜK ve YÜRÜRLÜLÜK SÜRESİ

Madde 9.

İş bu protokol imzalanmasını müteakiben Kaymakamlık onayının alınmasından sonra yürürlüğe girer ve .... yılı sonuna kadar geçerlidir. Bu süre ek protokol ile uzatılabilir.

.../.../ ....

... Belediyesi Başkanlığı

... Kadın Girişim Üretim Tüketim ve İşletme Kooperatifi

Ek 4 - Örnek Protokol

... BELEDİYESİ İLE KADIN EMEĞİNİ DEĞERLENDİRME VAKFI (KEDV) ARASINDA KADINLARIN GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK PROGRAMLARIN UYGULANMASINA İLİŞKİN PROTOKOL

1.TARAFLAR

İş bu protokol, Şehit Muhtar Mah. Bekar Sok. No.17 Beyoğlu - İstanbul adresinde mukim Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV) ile ....., adresinde bulunan ... Belediyesi arasında ..... tarihinde imzalanmıştır.

2. AMAÇ VE KAPSAM

Bu protokolün amacı; ... Belediyesi sınırları içinde yaşayan kadınların sosyal ve ekonomik olarak güçlenmelerini ve belediye hizmetlerinin kalitesini artırmak üzere kadınların yerel yönetim süreçlerine katılmalarını sağlamak amacıyla KEDV'in aşağıdaki programlarının ...'ta uygulanması için ... Belediyesi ile KEDV arasındaki işbirliğinin esaslarını ve tarafların hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir. Bu programlar, ... Belediyesi ve KEDV'in aşağıda belirtilen uygun koşulları sağlaması durumunda karşılıklı mutabakatla hayata geçirilecektir. Çalışmalarda yoksul mahallelere öncelik verilecek, başlatılan girişimlerin yürütülmesi ve oluşturulan hizmet birimlerinin işletilmesi için mevcut veya yeni kurulacak kadın kooperatifleri ile çalışılacaktır. İşbirliğine esas alınacak programlar şunlardır:

- Kadın ve Çocuk Merkezleri: Hem çocuk bakım ve eğitim hizmetleri verilen ve hem de kadınların ekonomiye dahil olmalarını kolaylaştırmak amacıyla kurulur ve aynı mahalleden kadınların, annelerin kurduğu kadın kooperatifleri tarafından işletilir. Bu merkezlerde mekânın kapasitesi ve ihtiyaca bağlı olarak Mahalle Yuvaları, Oyun Odaları, Oyuncak Kütüphaneleri yer alır, anneleri ev ziyaretleri yoluyla destekleyen Mahalle Anneliği programı yürütülür. Ayrıca kadınlara yönelik kapasite geliştirme ve güçlendirme eğitimleri, uygulamalı üretim kursları düzenlenir, iş geliştirme desteği verilir, mahalle sorunlarının tespiti ve çözüm için yerel yetkililerle diyalog geliştirmeye, yoksulların tespiti ve kamu programlarıyla buluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülür.

- Yerel Bütçe Sürecine Kadınların Katılımı: Kadınların belediye yatırımlarının mahalle ihtiyaçları ve yoksullar lehine kullanılması için alternatif öneriler geliştirmeleri ve yerel yönetimle diyalog kurmaları amaçlanır. Bu programla yaşam kalitesi yüksek mahalleler oluşturmak, kadınlar, çocuklar ve yoksulların ihtiyaçlarına uygun hizmetler geliştirmek için Belediyenin bütçesi ve stratejik planı incelenerek politika önerileri, eylem planları ve bütçe kullanım planları hazırlanır.

-Risk Haritası ve Afete Hazırlık Eylem Planı: Mahalleleri afetlere karşı daha güvenli hale getirmek kadınların liderliğinde riskleri, ihtiyaçları ve kaynakları tespit etmek, yerelde işbirliklerini güçlendirmek amacıyla Mahalle Kadın Komiteleri oluşturulur, ihtiyaç ve kaynak haritası çıkarılır ve bir eylem planı oluşturularak işbirlikleriyle uygulamaya geçirilir.

-Yaşlılar için Yerinde Bakım Programı: Yaşlıların gündelik ihtiyaçlarının karşılanması ve yaşam pratiklerinin desteklenmesine yönelik başlıca hizmetler olan; ev temizliği, sıcak yemek, kişisel bakım, evde tadilat, çağrı hattı, alışveriş, fatura ödemeleri, ilaç takibi, psikolojik danışma hattı gibi ve tespit edilecek yeni hizmetleri vermek üzere Kadın Kooperatifleri üzerinden bir iş modeli geliştirilir. Bu sayede yaşlılar için kendi sosyal çevrelerinde kendilerini gerçekleştirebilme olanakları sunulurken, aynı zamanda işgücü piyasasına katılamayan kadınlar için yaşlı bakımı alanında istihdam sağlanır.

3. YÜKÜMLÜLÜKLER

... Belediyesi

1.Protokol içeriğindeki faaliyetlerin uygulama sürecinde, planlama, koordinasyon ve izleme sürecine ... Belediyesi adına katılacak birimi belirler ve bir personelini görevlendirir.

2.İhtiyaç olması durumunda, kendi personeli arasından uygun nitelikte eğiticiler görevlendirir ve bunların KEDV tarafından verilecek eğitici eğitimine katılımını sağlar.

3.Protokol kapsamında yürütülecek faaliyetlerin mahallelerde kadınlara duyurusunu yapar, katılımın sağlanması ve grupların oluşmasına destek verir. Protokolde öngörülen eğitim, toplantı ve saha çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek mekân

ve eğitim materyalleri ihtiyacını karşılar. KEDV uzmanları ve yerel eğiticilere (ihtiyaç durumunda) ulaşım imkânı sağlar.

4.Kurulacak Kadın ve Çocuk Merkezleri için mekan ya da arsa tahsis eder, KEDV ile birlikte tefrişini yapar, mali ve kurumsal sürdürülebilirlik ilkesi açısından, bu modele adapte olacak kadınlar tarafından kurulmuş olan veya kurulacak kooperatiflerle ve KEDV ile işbirliği içinde merkezlerin işletilmesini sağlar. Merkezin KEDV uygulama standartlarında belirtilen kuruluş ve işletme ilkelerine uygunluğunu sağlar. Merkezde görev alacak eğiticileri/grup liderlerini KEDV'le birlikte belirler, sürdürülebilirliğe katkıda bulunmak üzere çocuklara yönelik programlar için grup liderleri görevlendirir veya MEB'den eğitici tahsisi sağlar, merkezlerin elektrik, su, beslenme, v.s. giderlerini karşılar. Merkezin faaliyetlerini ve harcamalarını denetler.

5.Kadınların yerel bütçe sürecine katılımı ve afete hazırlık programlarının hayata geçiril mesi için ilgili birimlerinin çalışmalara aktif bir biçimde katılımını sağlar, gerekli bilgi ve dokümanları paylaşır, mahalle kadın komitelerinin oluşturulmasını ve çalışmalarını kolaylaştırır, hazırlanan rapor ve eylem planlarının ilgili birimleri ve diğer kamu kurum kuruluşlarıyla paylaşılmasını kolaylaştırır, geliştirilen eylem planlarının uygulanması için gerekli koşulları sağlar.

6. Yerinde Yaşlı Bakımı Hizmet Modelinin uygulanması için ihtiyaç tespiti ve fizibilite çalışmaları için ilgili birimlerini sürece dahil eder, çalışmaları kolaylaştırır, yapılacak atölye çalışmaları veya çalıştaylara destek verir, çalışmaların yürütülmesi için kadın kooperatifleriyle işbirliği yapar, lojistik destek sağlar, yoksul yaşlılara yönelik hizmetler için kaynak desteği verir.

7. Faaliyetlerin uygulanması için ihtiyaç durumunda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla, özel sektörle işbirlikleri kurulmasını kolaylaştırır. Programların uygulanması için KEDV'in kaynak geliştirme çalışmalarına destek verir.

8. Protokol kapsamında yapılan çalışmaları başta belediyeler ve kamu kuruluşları olmak üzere, belediyenin kendi iletişim ağlarında duyurur ve her türlü görünürlük ve iletişim faaliyetlerinde KEDV ile işbirliğini vurgular.

9. KEDV eğitimcilerine ulaşım olanakları sağlar.

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı

1.Protokol kapsamında belirtilen ve ... Belediyesi ile birlikte uygulanma şartları hazırlanan programların uygulanmasını koordine eder. Protokol konusu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için iş planı hazırlar ve Belediye'ye sunar. Programların uygulanması için uzman, eğitici, süpervizör, doküman ve materyal desteği sağlar, ... Belediyesi ile birlikte çalışmalara katılacak kadın gruplarını organize eder.

2.Belediye tarafından görevlendirilecek eğiticilere Eğitici Eğitimi verir, uygulama sürecinde eğiticilere süpervizyon, geri bildirim ve raporlama desteği sunar.

3.Mevcut kadın kooperatiflerinin kurumsal kapasitelerini iyileştirmeleri, ekonomik girişimlerini çeşitlendirmeleri ve güçlenmeleri için eğitim, izleme ve danışmanlık hizmeti verir, atölye çalışmaları gerçekleştirir ve ilgili uzmanlarla buluşturur.

4.Kooperatifleşmek isteyen kadınlara, ortak önceliklerini belirlemeleri, örgütlenmeleri; mevcut kooperatiflerle ilişkilenmeleri ya da kendi kooperatiflerini kurmaları için eğitimler verir, başarılı örneklerle buluşturur, yerel ve ulusal iletişim ağına dahil olmaları için gerekli desteği verir.

5. Kadın Kooperatiflerinin ildeki ve diğer illerdeki kooperatiflerle iletişimini güçlendirmek için toplantılar düzenler. Yeni iş ortaklıkları kurmak amacıyla özel sektör ve diğer kurum/kuruluşlarla bir araya gelecekleri etkileşim toplantılarını planlar ve kolaylaştırır. Gerektiğinde pilot uygulamalar için kooperatiflerin kaynak yaratma çalışmalarına katılır; proje geliştirmelerine destek verir.

6. Kadın ve Çocuk Merkezleri programının uygulanması için mekânların amaca uygun hazırlanması ve tefrişatı ve konusunda danışmanlık ve kaynak desteği verir. Kadınlara yönelik eğitimleri uygulayacak eğiticiler tahsis eder ve bunlarla birlikte merkezlerde görev alacak tüm eğiticilerin/grup liderlerini seçer, eğitir ve performanslarını izler. Merkezlerin işletme esaslarını hazırlar. Bu hizmetleri sağlayabilecek olan kadın kooperatiflerinin seçilmesini ve bu alanda desteklenmesini sağlar. Çocuklara yönelik eğitim programı hazırlar ve eğitim materyalleri sağlar. İstihdam edilecek profesyonel eğiticileri ve eğitim faaliyetlerinde ve merkezlerin yönetiminde aktif rol alacak olan anneleri eğitir, eğitim ve hizmet kalitesini sürdürmek üzere bu modele ilişkin geliştirdiği "Uygulama Standartları"na uygun olarak eğitim faaliyetlerini rutin olarak izler ve gerektiğinde eğiticilere ve yöneticilere destek verir. Belediye tarafından talep edilmesi durumunda yeni merkezlerin açılması için proje geliştirir.

7.Kadınların yerel bütçe sürecine katılımı ve afete hazırlık programlarının hayata geçirilmesi için ... Belediyesi ile birlikte Mahalle Kadın Komitelerini oluşturur, bu komitelerde yer alan kadınlara yönelik eğitim çalışmaları yapar, yürütecekleri araştırma, haritalama, odak grup toplantıları için içerik ve araç geliştirir, sonuçları analiz eder ve raporlar. Kadınların eylem planı geliştirmelerini ve bunu hayata geçirmek için işbirlikleri kurmalarını kolaylaştırır.

8.Yerinde Yaşlı Bakımı Hizmet Modelinin uygulanması için yapılacak ihtiyaç tespit çalışmasının yaklaşım ve metodolojisinin oluşturulması ile ilgili danışmanlık verir, Belediye ile birlikte fizibilite çalışmalarını yürütür, atölye çalışmaları ve çalıştaylar organize eder. İş modelinin uygulanması için kadınların eğitim ihtiyaçlarını değerlendirir ve program geliştirir. Bu alanda çalışacak kadın kooperatif(ler)ine eğitim ve danışmanlık hizmeti verir, çalışma ve Belediye ile işbirliği esaslarının belirlenmesini kolaylaştırır, kooperatif(ler) için yol haritası belirler ve takibini yapar.

9.Protokol kapsamındaki faaliyetlerin yürütülmesi için ... Belediyesi ile birlikte kaynak geliştirme çalışmaları yapar.

10.Faaliyetlerin görsel ve yazılı olarak belgelenmesini, raporlanmasını ve ulusal ve uluslararası toplantılarda sunumunu sağlar.

11.Protokol kapsamında yapılan çalışmaları kendi iletişim ağlarında duyurur ve her türlü görünürlük ve iletişim faaliyetlerinde ... Belediyesi işbirliğini vurgular.

4. PROTOKOL SÜRESİ ve FESHİ

Bu protokol imza tarihinden itibaren 3 yıl geçerlidir. Bir yılın sonunda Protokol tarafların yetkili organlarının karşılıklı yazılı onayı ile uzatılabilir. Protokol ..... tarihinde iki (2) nüsha olarak imza edilmiştir.

.....	.....
Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı	Belediye Başkanı

KADIN KOOPERATİFLERİ VE BELEDİYELER ARASINDA İŞBİRLIĞİ GELİŞTİRMENİN
YÖNTEMLERİ VE İLKELERİ KİTAPÇIĞI

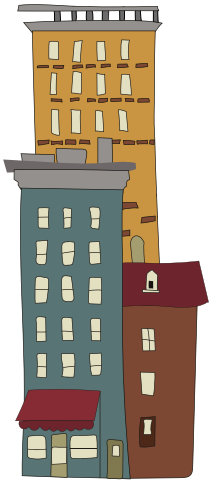

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı